

Міністерство освіти і науки України
Головне управління статистики у Харківській області
Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu (Polska)
Katowice School of Technology
School of Economics and Management in Public Administration
in Bratislava, Slovakia
Deutsche Angestellten-Akademie
Брэсцкі дзяржаўны тэхнічны ўніверсітэт
(Рэспубліка Беларусь)

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)
Громадська організація «Лабораторія креативних ідей»
Бердянський державний педагогічний університет
Одеський національний економічний університет
**Харківський національний університет
будівництва та архітектури**

МАТЕРІАЛИ

XIII Міжнародної

науково-практичної конференції

**«Європейський вектор модернізації економіки:
креативність, прозорість та сталий розвиток»**

**21-22 квітня
2021 року**

ХАРКІВ 2021

Міністерство освіти і науки України
Головне управління статистики у Харківській області
Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu (Polska)
Katowice School of Technology
School of Economics and Management in Public Administration in
Bratislava, Slovakia
Deutsche Angestellten-Akademie
Брэсцкі дзяржаўны тэхнічны ўніверсітэт
(Рэспубліка Беларусь)
Національний технічний університет «Харківський політехнічний
інститут»
Український державний університет залізничного транспорту
(м. Харків)
Громадська організація «Лабораторія креативних ідей»
Бердянський державний педагогічний університет
Одеський національний економічний університет
**Харківський національний університет
будівництва та архітектури**

МАТЕРІАЛИ

**ХІІІ Міжнародної науково-практичної конференція
«Європейський вектор модернізації економіки: креативність,
прозорість та сталий розвиток»**

21-22 квітня 2021 року

Харків 2021

Матеріали *XIII Міжнародної науково-практичної конференції* «Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток» містять результати досліджень науковців та практиків з актуальних проблем модернізації національної економіки за європейським вектором розвитку на принципах прозорості, креативності, стабільності.

Матеріали адресовані науковцям, фахівцям-практикам, здобувачам вищої освіти і зацікавленим питаннями креативної економіки, стартап рухів, ресурсозбереження та енергоефективності, безпеки соціальноекономічних систем, інструментів забезпечення прозорості публічного сектору економіки держави.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, яку надано в рукописах, а також коректність цитованості матеріалу і залишає за собою право не розподіляти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, які розглянуті на конференції.

Редакційна колегія:

Калініченко Л.Л. – заступник голови, зав. кафедри економіки та бізнесу ХНУБА, д-р екон наук, професор.

Устіловська А.С. – д-р філос. з екон., викладач.

Бредіхін В.М. – канд. техн. наук, доцент.

Тодріна І.В. – канд. екон. наук, доцент.

Відповідальний за випуск:

Д-р філос. з екон. Устіловська А.С.

УДК 001: 330. 34 М34

МАТЕРІАЛЬНІ ПОТОКИ В УПРАВЛІННІ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ

Канд. екон. наук, доц. Гриценко Н.В.
Українського державного університету залізничного транспорту

Зовнішньоекономічна діяльність підприємства тісно пов'язана з транспортно-логістичним забезпеченням, яке є однією з важливих складових процесу організації доставки товарів від місця їх виготовлення до місця споживання. По суті воно ідентичне товарообігу, яке базується на концепції логістики. Відповідно, при управлінні транспортно-логістичною системою, матеріальні потоки грають важливу роль. Об'єктом логістичної системи, як відомо, є наскрізний матеріальний потік, на окремих ділянках управління він має певну специфіку. Відповідно до цієї специфіки є п'ять функціональних галузей логістики, які працюють на підставі економічних методів, та в свою чергу впливають на управління різними логістичними системами. У дані функціональні галузі логістики входять наступні системи: закупівельна, виробнича, розподільча, транспортна та інформаційна.

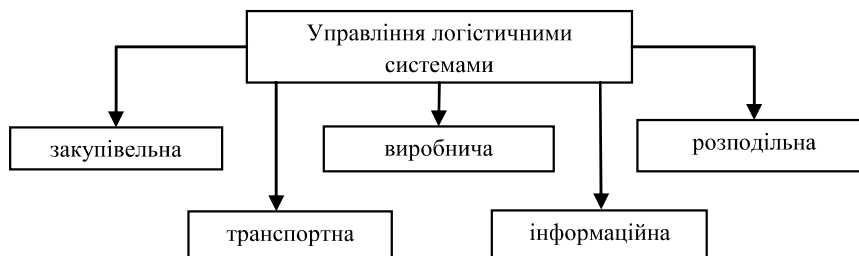

Рисунок 1 – Функціональні галузі логістики

Обґрунтуємо специфіку кожної галузі і її місце в загальній системі логістики.

1. У процесі забезпечення підприємства сировиною і матеріалами вирішуються завдання закупівельної логістики. На цьому етапі вивчаються і вибираються постачальники, укладаються договори і контролюється їх виконання, вживаються заходи в разі порушення умов поставки. Будь-яке виробниче підприємство має службу, яка здійснює перераховані функції. Логістичний підхід до управління матеріальними потоками вимагає, щоб діяльність цієї служби, яка пов'язана з формуванням параметрів наскрізного матеріального потоку, не була відокремленою, а підпорядковувалася стратегії управління наскрізним матеріальним потоком. У той же час завдання, які вирішуються в процесі доведення матеріального потоку від складів готової продукції постачальника до цехів підприємства споживача, мали певну специфіку. На практиці межі діяльності, що складають основний зміст закупівельної логістики, визначаються умовами договору з постачальниками і складом функцій служби постачання всередині підприємства.

2. У процесі управління матеріальним потоком всередині підприємства, що створює матеріальні блага або надає матеріальні послуги, в основному вирішуються завдання виробничої логістики. Специфіка цієї структури управління полягає в тому, що основний обсяг робіт з проведення потоку виконується в межах території одного підприємства.

Учасники логістичного процесу при цьому, як правило, не вступають в товарогрошові відносини. Потік йде не в результаті укладених договорів, а в результаті рішень, прийнятих системою управління підприємством.

Сфера виробничої логістики тісно стикається зі сферами закупівель матеріалів і розподілу готової продукції. Однак основне коло завдань у цій області – управління матеріальними потоками в процесі здійснення саме виробництва.

3. При управлінні матеріальними потоками в процесі реалізації готової продукції вирішуються завдання розподільної логістики. Це велике коло завдань, вирішенням яких займаються як виробничі підприємства, так і підприємства, що здійснюють торговельно-посередницьку діяльність. До вирішення цих завдань мають відношення владні структури, так як від організації розподілу суттєво залежить стан економіки регіону. Наприклад, в разі незадовільної організації системи розподілу продовольчих товарів в регіоні положення місцевої влади буде нестабільним.

Реалізація функції розподілу на виробничому підприємстві інакше називається збутом продукції. У сферу уваги цієї структури управління матеріальний потік потрапляє ще перебуваючи у виробничих цехах. Це означає, що питання тари та упаковки, розміру партії що виготовляється і часу, до якого ця партія повинна бути виготовлена, а також багато інших питань, суттєвих для процесу реалізації, починають вирішуватися на більш ранніх стадіях управління матеріальним потоком.

4. При управлінні матеріальними потоками на транспортних ділянках вирішуються специфічні завдання транспортної логістики. Сукупний обсяг транспортної роботи, що виконується в процесі доведення матеріального потоку від первинного джерела сировини до кінцевого споживача, слід розділити на дві великі групи (приблизно рівні):

- транспортна робота, яка належить спеціальним транспортним організаціям (транспорт загального користування);
- робота, яка виконується власним транспортом всіх інших (нетранспортних) підприємств.

Також як і інші функціональні галузі логістики, транспортна логістика чітко окреслених меж не має. Методи транспортної логістики застосовуються при організації будь-яких перевезень. Однак пріоритетним об'єктом вивчення і управління в цьому розділі є матеріальний потік, що має місце в процесі перевезень транспортом загального користування.

5. Інформаційна логістика. Результати руху матеріальних потоків знаходяться в прямому зв'язку з раціональністю організації руху інформаційних потоків. В останні десятиліття саме можливість ефективного управління потужними інформаційними потоками дозволила ставити і вирішувати завдання наскрізного управління матеріальними потоками. Висока значимість інформаційної складової в логістичних процесах стала причиною виділення спеціального розділу логістики - інформаційної логістики. Об'єктом дослідження є інформаційні системи, які забезпечують управління матеріальними потоками, де використовуються мікропроцесорна техніка, інформаційні технології та інші питання, пов'язані з організацією інформаційних потоків (пов'язаних з матеріальними).

Інформаційна логістика тісно пов'язана з іншими структурами логістичних систем.

Прагнення мати логістичні системи з більш високим рівнем обслуговування і низьким рівнем запасів товарно-матеріальних цінностей на довгих лініях постачання призвело до виникнення різних варіантів управління цими системами, а саме: до зміни традиційних способів консолідації вантажів, виконання операцій на поблизу розташованих складах, здійсненню нових видів послуг зі збирання та розподілу вантажів, а також об'єднання систем постачальників і виробників. При традиційних способах надання послуг скорочення часу доставки вантажів досягається шляхом комбінування швидкого обслуговування клієнтури транспортними компаніями загального користування і спеціальної прискореної обробки вантажів в пунктах їх об'єднання.

Виходячи з вище викладеного, потрібно відзначити, що економічні методи транспортної логістики застосовуються при організації будь-яких перевезень. Однак пріоритетним об'єктом вивчення і управління в цьому розділі є матеріальний потік, що має місце в процесі перевезень транспортом загального користування.

Одже, підводячи підсумок проведеного теоретичного огляду, бачимо, що матеріальні потоки грають невід'ємну роль в управлінні логістичними системами, сприяють підвищенню ефективності будь-якого підприємства та мають практичний інтерес для української економіки. При досконалому та раціональному плануванні матеріальних потоків з урахуванням нюансів управління логістичними системами перед підприємствами країни відкриваються широкі перспективи як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Логістика виступає як певна виробнича інфраструктура економіки. Вона базується на чіткій взаємодії попиту, поставок, виробництва, транспортування і розподілу продукції. Логістика починається з первинних джерел сировини або вироблення напівфабрикатів, продовжується в обігу матеріалів і напівфабрикатів у рамках виробничого процесу підприємства і завершується доставкою готової продукції споживачу для досягнення економічних цілей підприємця.

Література: 1 Закон України „Про транспортно-експедиторську діяльність”. – Відомості Верховної Ради України, 2004. – №52. – Ст. 652. 2 Костромін Г.Т. Управління матеріальними ресурсами: Навчальний посібник. – Кіровоград: ТОВ „Імекс ЛТД”, 2007. – 240 с. 3 Пономарьова Ю.В. Логістика: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 192 с. 4 Окландер М.А. Логістична система підприємства: Монографія / М.А. Окландер. – О.: Астропринт, 2004. – 312 с. 5 Фролова Л.В. Логістичне управління підприємством: теоретико-методологічні аспекти: Монографія / Л.В. Фролова. – Донецьк, ДонДУЕТ ім. Туган-Барановського, 2004. – 261 с.

ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Магістр Гончарова А. С., канд. екон. наук, доц. Бутенко О. П.
Харківський національний університет будівництва та архітектури

В нинішніх умовах, де інформація безперервно оновлюється, учасники ринку перебувають в пошуку маркетингових ідей, способів ведення бізнесу, нових уявлень про свій продукт. Сучасні підприємства постійно знаходяться під тиском вимог ринкового середовища, тому при розробці конкурентної стратегії необхідно орієнтуватися на вплив, частку ринку, позиції конкурентів та запити споживачів. Питання що стосуються конкурентоспроможності продукції підприємств та формування конкурентних переваг розглядалися та були досліджені в працях багатьох вітчизняних науковців, таких як І. С. Ваценко [1], О.В. Шибаніна [2], В.Г. Грановська [3], А. О. Касич [4], Е.А. Сисоева [5], Є.О. Діденко [6] та ін. І.С. Ваценко, вважає, що конкурентні переваги підприємства – це ті явища і процеси виробництва і господарської діяльності підприємства і соціально-економічного життя суспільства, які призводять до зміни рівня конкурентоспроможності підприємства [1]. Існує ряд можливостей, які конкурентна перевага забезпечує для підприємства, а саме:

1. забезпечення довгострокового зростання;
2. стабільність існування в робочому середовищі;
3. отримання більшої доданої вартості;
4. утворення перепон для нових можливих конкурентів при їхній появі на ринку [7].

Конкурентоспроможність продукції підвищується внаслідок надання клієнту якісніших продуктів, забезпеченні відносної дешевизни товарів та інших якостей. Одним із важливих видів конкурентних переваг є ціна товару. Споживачі